

FÖRÄNDRAD
SKOLORGANISATION I
ANDERSTORP
UTREDNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING OCH FÖRSLAG	4
SAMMANFATTNING.....	4
FÖRSLAG.....	4
INLEDNING.....	4
BAKGRUND	5
UPPDRAG.....	5
SYFTE OCH MÅL	6
AVGRÄNSNINGAR.....	6
TIDSPLAN	6
KOPPLINGAR TILL ANDRA VERKSAMHETSFÖRÄNDRINGAR.....	6
ARBETSGRUPP.....	6
UTREDNING	6
LOKALFÖRSÖRJNING.....	6
NATIONELLA STYRDOKUMENT	7
LÄRARUTBILDNINGEN.....	8
BAKGRUNDSFAKTORER – ANDERSTORP.....	8
FAKTA SKOLRESULTAT.....	9
NYA SKOLENEHETER OCH ELEVANTAL.....	9
PERSONALORGANISATION OCH LEDNING.....	10
FRITIDSHEMMEN	11
INFORMATION OCH KOMMUNIKATION.....	11
INFORMATIONSMÖTE OCH DISKUSSIONSMÖTE MED PERSONAL	11
INFORMATION- OCH BRUKARDIALOG FÖR VÅRDNADSHAVARE	11
BARNKONSEKVENSPANALYS.....	11

DISKUSSION OCH SLUTSATS	12
BILAGA 1	15
TANKAR OCH FUNDERINGAR FRÅN MÖTE MED SKOLPERSONAL PÅ EKENSKOLAN OCH TÖRÅSKOLAN	15
BILAGA 2	20
TANKAR OCH FUNDERINGAR FRÅN BRUKARDIALOG	20

SAMMANFATTNING OCH FÖRSLAG

SAMMANFATTNING

Likvärdigheten och resultaten i svensk skola har försämrats de senaste två decennierna. Uppföljning och forskning pekar på flera olika orsaker, t.ex. lärarutbildningens utformning, otydliga målbeskrivningar i läro- och kursplaner, bostadssegregation, föräldrars utbildningsbakgrund, bristande kollegialt lärande, få karriärvägar för lärare. Riksdag och regering har därför de senaste åren beslutat om flera skolreformer för att stärka skolans uppdrag att uppnå bättre måluppfyllelse och ökat fokus på lärande.

Gislaveds kommun har en ojämn måluppfyllelse och en lägre andel behöriga elever än riket till gymnasiets nationella program. Inom Gislaveds kommun är också skillnaderna påtagliga när det gäller skolornas elevunderlag, inte minst vad gäller föräldrarnas utbildningsbakgrund och elever födda utomlands. Trots olika insatser för att stärka elevernas resultat genom riktade resurser till skolor utifrån socioekonomiska faktorer, satsningar på kompetensutveckling för lärare inom många områden, utveckling av digitalt stöd i undervisningen, utveckling av extra studiestöd på flera skolor, lovskolor, läxhjälp, extra undervisning i svenska, karriärstjänster m.m. krävs ytterligare insatser för att öka likvärdigheten och förbättra måluppfyllelsen.

Utredningen har tagit fasta på skolreformernas inriktning och skolforskning som sätter fokus på viktiga förbättringsområden.

Som ett första steg för förbättrade skolresultat föreslås en förändring av skolorganisationen som utgår ifrån tre huvudutgångspunkter:

1. Den nya organisationen ökar förutsättningarna för att skapa fokus på läroplanens inriktning inom respektive stadienivå. Fler pedagoger inom respektive skola kommer ha utbildning och erfarenhet av undervisning och lärande utifrån elevernas utvecklingsbehov.
2. Förslaget ökar förutsättningarna för kollegialt lärande kring elevernas utvecklingsbehov och stärker flexibiliteten och förbättrar möjligheten till en mer varierad och utvecklad undervisning.
3. Genom förslaget uppnås också en mer heterogen elevsammansättning samtidigt som elever med annat modersmål får fler möjligheter att utveckla och fördjupa det svenska språket.

FÖRSLAG

Förslaget innebär att de två F-6-skolorna i Anderstorp blir en F-3-skola, Töråsskolan, och en 4-6-skola, Ekenskolan. Inriktningen är att den nya skolorganisationen träder i kraft höstterminen 2020.

INLEDNING

Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildning och fostran är i djupare mening en fråga om att överföra och utveckla ett kulturarv – värden, traditioner, språk, kunskaper – från en generation till nästa. Skolan har i uppdrag att överföra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. En viktig del i arbetet är att främja integration och motverka segregation.

BAKGRUND

Kunskapsutvecklingen i den svenska skolan är ojämn och visar enligt internationella rapporter och mätningar en nedåtgående trend inom flera ämnen. Styrkan i den svenska skolan är kreativitet och samarbete men även på detta område närmar sig andra länder. De senaste årens reformer inom det svenska skolväsendet syftar därför till att öka fokus på kunskapsutveckling inte minst inom de grundläggande baskunskaperna att läsa, skriva och räkna.

Gislaveds kommun har flera utmaningar. I SKLs senaste Öppna jämförelser för 2017 ger det sammanvägda resultatet plats 168 av 290 kommuner. Gislaveds kommuns skolresultat visar skillnader mellan skolor men också mellan pojkar och flickor. Gislaveds kommun har lägre måluppfyllelse än riket vid antagningen till gymnasiet. Andelen behöriga till ett nationellt program på gymnasiet understiger rikssnittet, likaså andelen elever med godkänd gymnasieexamen. Cirka en av fem saknar behörighet till gymnasiets nationella program och drygt en av fem går ut utan gymnasieexamen.

I Gislaveds kommun finns en lång tradition av att välkomna medborgare från andra länder. Det är huvudmannens uppdrag och skolornas uppgift att skapa en likvärdig utbildning för alla barn och elever. Forskningsrapporter visar att den svenska skolan har blivit mer polariserad i elevsammansättning och skolresultat och fenomenet kan ses även i liknande rapporter internationellt. I Gislaveds kommun är detta en återspeglning som påverkas mer av boendesegregationen.

UPPDRAG

Till grund för utredningen om förändrad skolorganisation ligger flera politiska beslut.

Kommunfullmäktige beslutade 2015-06-22, §94

Prioriterat område Barns lärande

att alla barn når behörighet till gymnasieskolan.

Prioriterat område Staden Gislaveds kommun

att under 2016 påbörjas de konkreta förändringar av skolstrukturen som krävs för att säkerställa integration och utveckla den pedagogiska kvaliteten med anpassning till elevunderlaget.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2015-08-31, §85

att en utredning genomförs i syfte att utveckla Gislaveds kommuns skolorganisation för att öka likvärdigheten och förbättra måluppfyllelsen.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2017-09-26, §104

att uppdra till barn- och utbildningsförvaltningen att till barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott 2017-10-09, presentera förslag till utredning, på hur man även i Anderstorp kan organisera F-6-skolorna. I uppdraget ligger också att man ser över lokalbehovet i stort för skolan och förskolan i Anderstorp, med hänsyn till framtida behov.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2017-10-23, §119

att en utredning genomförs för att belysa förutsättningarna att organisera F-6-skolorna i Anderstorps tätort för att öka likvärdigheten och förbättra måluppfyllelsen

att utredningen ska genomlysas och göra en konsekvensbeskrivning av effekter av möjliga lösningar för en långsiktigt hållbar lokalförsörjning för förskolans verksamhet och grundskolorna i Anderstorps tätort. I de fall lokalförändringar påverkar annan verksamhet ska även detta redovisas

att inom ramen för utredningsuppdraget genomföra brukardialog under första kvartalet 2018

att utredningens underlag, slutsatser och förslag ska redovisas för barn- och utbildningsnämnden senast 2018-04-30.

SYFTE OCH MÅL

Det är Gislaveds kommuns uppdrag och skolornas uppgift att skapa en likvärdig utbildning där alla elever blir godkända.

Syfte och mål med att utreda alternativ skolorganisation för en pedagogiskt effektiv och mer likvärdig skola är att skapa bättre skolresultat för kommunen i sin helhet.

Delmål är att utarbeta ett förslag till en skolorganisation i Anderstorps tätort som stödjer integration och inkludering, där alla elever ges möjlighet att nå sina mål i en bra lärmiljö. Skolorna ska ha tillgång till rätt utbildad personal och personalen ska ha möjlighet att samverka med kollegor både inom och mellan sina kompetensområden.

Syftet är också att hitta mer långsiktiga och stabila lokallösningar för förskola och grundskola i Anderstorp.

AVGRÄNSNINGAR

Utredningen berör i den här delen endast grundskolan i Anderstorps tätort.

TIDSPLAN

Utredningen lämnas till barn- och utbildningsnämnden i april 2018. Förslaget innebär om- och tillbyggnader av lokaler. Genomförandet förutsätter därför beslut om lokalinvesteringar. Inriktningen är att den nya skolorganisationen träder i kraft höstterminen 2020.

KOPPLINGAR TILL ANDRA VERKSAMHETSFÖRÄNDRINGAR

En översyn av grundskolestrukturen i hela Gislaveds kommun samt en översyn av förskoleverksamheten i Anderstorps tätort, kommer att göras.

ARBETSGRUPP

I utredningsarbetet har barn- och utbildningschefens ledningsgrupp, projektledare samt berörda rektorer i Anderstorp deltagit.

UTREDNING

LOKALFÖRSÖRJNING

Lokalfrågor har under flera år varit centrala och svårlösta i Anderstorp. Förskolans lokalbehov har varit särskilt svårt att tillgodose. 2015 fick kommunen möjlighet att förvärva Anderstorps prästgård. Där inryms två förskoleavdelningar och det finns möjlighet att bygga fler avdelningar i anslutning till prästgården. I början av 2018 påbörjades ombyggnaden av Åsenskolans hus C till lokaler för förskola och fritidshem. De fyra avdelningarna är utformade så att de kan användas för förskola såväl som fritidshemsverksamhet. Denna flexibilitet tillsammans med utvecklingsmöjligheten på prästgårdsfastigheten innebär att lokalförsörjningen för förskoleverksamheten har hittat sin lösning. Åsenskolans högstadium byggdes om 2007 och har väl anpassade lokaler.

Ekskolan inrymmer för närvarande 310 elever i årskurs F-5 i Ekskolans lokaler och cirka 50 elever i årskurs 6 på Åsenskolan. Töråsskolan inrymmer från hösten 2017 185 elever i årskurs F-6.

Under våren 2018 placeras paviljonger på Töråsskolans skolområde för att ge bättre lokalmöjligheter till verksamheten.

Föreslagen organisation innebär att de två nuvarande F-6-enheterna stadiindelade. De pedagogiska motiven för stadiindelningen redovisas i andra delar av dokumentet.

Töråsskolan föreslås bli en F-3-skola och Ekenskolan en 4-6-skola. Motiven för att Ekenskolan föreslås bli en skola för elever i årskurs 4-6 är att det förväntade elevantalet på 200-240 elever beräknas kunna inrymmas i Ekenskolans lokaler utan tillbyggnad. På Åsenskolan finns specialsalar för teknik, bild, musik, hemkunskap m.fl. ämnen, som kan nyttjas för mellanstadiets elever. Förslaget innebär att Ekenskolan får 100 elever färre än idag, vilket minskar trycket på matsal och idrottslokaler. Dessa delar tillsammans med lokalisering av rektorsexpedition och lokaler för elevhälsa utreds vidare.

För Töråsskolans del innebär förslaget att elevantalet ökar från 185 elever till 275-300 elever. Skolan kommer att behöva byggas om och till med lokaler för undervisning, fritidshem, matsal och kök. Andra förslag som diskuterats är att Ekenskolan blir en F-3-skola och Töråsskolan en 4-6-skola. Det förslaget liksom förslaget att organisera sig i två F-6-skolor innebär, fränsett de redovisade pedagogiska aspekterna, att båda skolenheterna behöver byggas till.

Synpunkter har lämnats till barn- och utbildningsförvaltningen om möjligheten att utveckla Ekenskolan till en F-3 skola och hus C till en 4-6-skola för hela tätortens behov. Töråsskolan skulle då byggas om för förskolans behov. Denna fråga diskuterades även i barn- och utbildningsnämnden 2009. Från föräldrahåll framfördes då synpunkter emot det förslaget. Barn- och utbildningsnämnden beslutade att bygga om hus C till förskola. Förslaget hade inneburit omfattande om- och tillbyggnadsbehov av såväl Ekenskolan som hus C samt av Töråsskolan.

NATIONELLA STYRDOKUMENT

Utdrag ur Skollagen (2010:800)

I kap. 4 §

”Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.”

I kap. 9 §

”Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.”

Skolan styrs från och med 1 juli 2011 av både ny lagstiftning och ny läroplan som inriktar kursinnehåll och årskursindelning på ett annat sätt än tidigare. Den nya skollagen har även skärpt kraven på behörighet för förskollärare och lärare.

I skollagen anges ramarna för vad som gäller vid placering av elever vid skolenhet med utgångspunkt från närhetsprincipen och det fria skolvalet.

Utdrag ur Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 Förståelse och medmänsklighet

”Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för

annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Det svenska samhällets internationalisering och den växande rörligheten över nationsgränserna ställer höga krav på människors förmåga att leva med och inse de värden som ligger i en kulturell mångfald. Medvetenhet om det egna och delaktighet i det gemensamma kulturarvet ger en trygg identitet som är viktig att utveckla tillsammans med förmågan att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar. Skolan är en social och kulturell mötesplats som både har en möjlighet och ett ansvar för att stärka denna förmåga hos alla som arbetar där.” (Lgr 11, kap. 1)

Läroplanen innebär att målen sätts för årskurs 3, 6 och 9. En organisation som är stadieindeldad ger bra förutsättningar att följa eleverna och göra avstämningar mot läroplanens mål.

LÄRARUTBILDNINGEN

I den nya lärarutbildningen för årskurserna F-9 utbildas grundlärare med inriktning mot fritidshem, grundlärare med inriktning mot förskoleklass och grundskolans årskurser 1-3, grundlärare med inriktning mot grundskolans årskurser 4-6 samt ämneslärare för undervisning i årskurserna 7-9. För lärare som väljer inriktningen mot grundskolans årskurs 1-3 ligger undervisningsfokus på läsning och skrivning men också på kompetenser att undervisa i matematik, engelska, naturorienterande ämnen, samhällsorienterande ämnen och teknik.

Lärare som väljer inriktningen mot årskurs 4-6 ska kunna undervisa i svenska, engelska och matematik samt fördjupning i ytterligare ett ämne.

Ämneslärare för undervisning i årskurs 7-9 undervisar i två eller tre ämnen.

Förutom undervisning så har lärare många andra uppgifter. Det innebär mycket planeringsarbete och deltagande i möten med elevvård, kollegor, externa kontakter, vårdnadshavare och elever. Det är ett självständigt arbete i en miljö som utvecklas fort och innebär förändringar i lagar, regler, reformer och utveckling. Ett stödjande kollegium är av stor vikt.

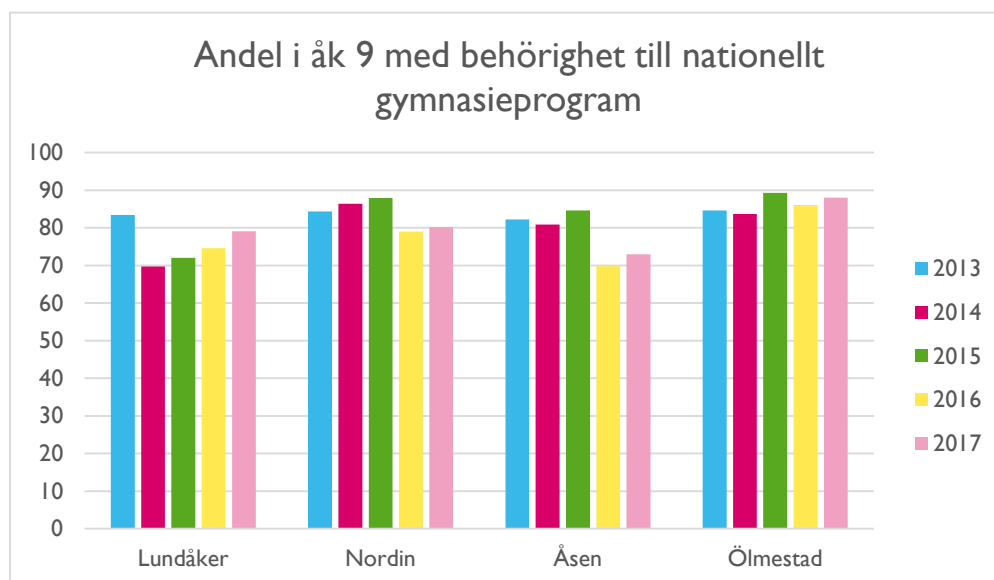
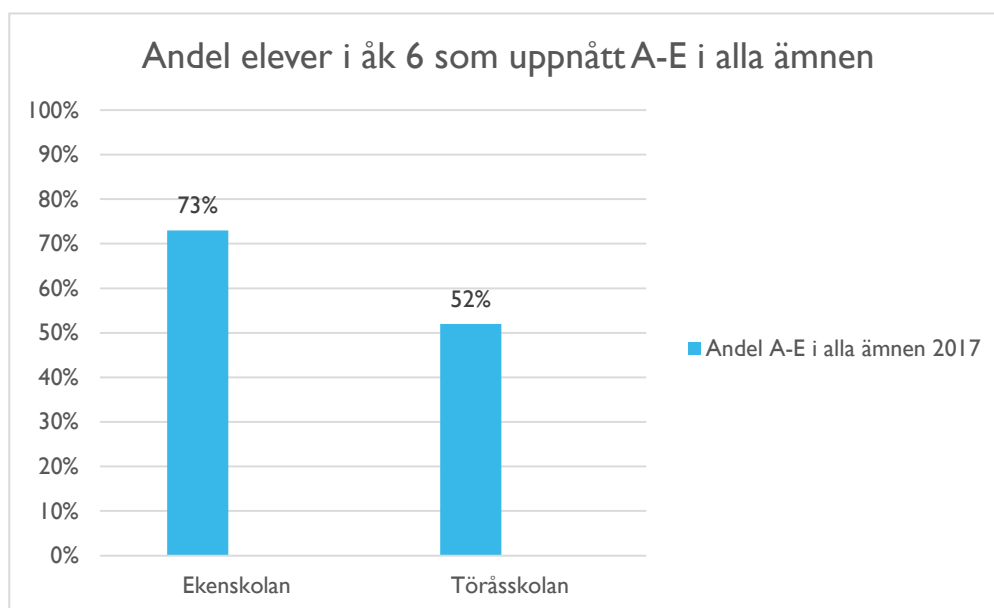
BAKGRUNDSFAKTORER – ANDERSTORP

I nedanstående tabeller och diagram redovisas utlandsfödda elever och elever med båda föräldrarna födda utomlands, föräldrars utbildningsbakgrund per skola, samt betygsresultaten i årskurs 6 och behörigheten till gymnasieskolan på de fyra högstadieskolorna.

SCB oktober 2017:

Enhet	Elevantal		Elever		Föräldrars utbildning		
	Totalt	Därav pojkar	Födda utomlands med båda föräldrarna födda utomlands	Födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands	Högst folk-/grundskola	Högst gymnasieskola	Eftergymnasial utbildning
Ekenskolan	352	176	13,9%	15,3%	6,3%	50,3%	41,2%
Töråsskolan	179	89	21,2%	21,8%	11,7%	39,7%	47,5%
Åsensskolan	276	145	12,7%	13,0%	9,1%	50,7%	38,4%
Totalt	807	410					

FAKTA SKOLRESULTAT

NYA SKOLENEHETER OCH ELEVANTAL

Förslaget innebär att de två F-6-skolorna bildar en F-3-skola och en 4-6-skola. Töråsskolan blir en F-3-skola och Ekenskolan en 4-6-skola. Töråsskolan beräknas få 310 elever (nu 185 elever) och Ekenskolan 245 elever (nu 360 elever). Förslaget innebär att drygt 80 elever flyttar från Töråsskolan till Ekenskolan och att cirka 200 elever flyttar från Ekenskolan till Töråsskolan.

Antalet elever i Anderstorp har ökat mycket de senaste åren. Detta till följd av migration och inflyttning från andra kommuner i landet. Det har inneburit ett stort tryck på förskolor och grundskolor. Hur födelsetal och in- och utflyttning kommer att se ut de närmaste fem till tio åren är en osäkerhetsfaktor i planeringen.

KOSTNADER FÖR ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGEN

Föreslagen organisationsförändring kan genomföras först när lokalfrågan har lösts. Kostnaden för tillbyggnad av lokaler måste utredas ytterligare.

PERSONALORGANISATION OCH LEDNING

Utbildningen i svensk skola ska enligt skollagen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Framgångsrik undervisning präglas bl.a. av goda relationer mellan lärare och elever och höga förväntningar från lärarens sida på samtliga elever har visat sig ha påvisbar betydelse i detta sammanhang. Andra viktiga faktorer är lärarens förmåga att fokusera på vad som är väsentligt i undervisningen, och att elever ges regelbunden återkoppling. Lärarens kompetens, förmåga och engagemang är alltså de undervisningsrelaterade faktorer som i högst grad påverkar elevers resultat. Om detta råder en hög grad av samstämmighet i både internationell och svensk forskning. Forskningen visar att lärare som lyckas påverka elevernas resultat i positiv riktning innehar en kombination av flera kompetenser och förmågor. Framgångsrika lärare har goda ämneskunskaper och god didaktisk kompetens och förmåga att balansera dessa så att de skapar ett sammanhang och en röd tråd för elevernas lärande. De kan anpassa innehåll och metod i undervisningen efter både elevernas förutsättningar och den givna situationen och har tillgång till en bred arsenal av metoder och verktyg att använda i sitt arbete. Vidare är framgångsrika lärare tveklöst ledare i klassrummet. De skapar struktur i arbetet och kan tydliggöra för eleverna både vilka mål man arbetar mot, och vilka ansträngningar som krävs för att nå målen. Framgångsrika lärare motiverar också eleverna, genom att ha ändamålsenliga förväntningar på dem och samtidigt koppla undervisningen till elevernas erfarenheter. Resultatet blir en undervisningsmiljö som stödjer och strukturerar elevens lärande. En miljö där läraren leder eleven i kunskapsutvecklingen, gör eleven delaktig och utmanar och stimulerar genom att variera undervisningen och sätta mål och förväntningar lite bortom elevens kunskapsplan.

Samverkan mellan lärare har i forskningen också visat sig vara en faktor av vikt. Professionella lärare med höga förväntningar på varandra, som tillsammans reflekterar över sitt arbete, har stor betydelse för undervisningen. Professor Andy Hargreaves menar att den största orsaken till Sveriges ras i skolvärldens internationella liga är bristande kollegialt lärande. Tillsammans med Michael Fullan redovisar han i boken "Professionellt kapital" många resultat från 1990-talet fram till idag om vad som händer när lärare samarbetar istället för att arbeta i ensamhet. Lärarna uppvisar då i allmänhet bättre självförtroende, större yrkesmässig kompetens och är mer hängivna läraryrket. Orsaken är att de har tillgång till kollegornas idéer, är mer medvetna om sina problem, lättare får stöd av andra när saker går fel, får feedback kring hur de kan bli bättre och utvecklar en starkare tro på att de tillsammans kan påverka elevernas lärande positivt.

För att ge eleverna en bra utbildning är ett kvalificerat ledarskap för skolan, vid sidan av lärarnas kompetens och förmåga, bland det viktigaste. Höga förväntningar på elevernas resultat, tydliga regler och att rektorn är delaktig i dialog med lärarna om undervisningen, samt tydliga mål och gemensamma visioner, är viktiga aspekter för det framgångsrika ledarskapet, som forskningen indikerat i sin tur genererar en framgångsrik skola.

Som ledare för den pedagogiska verksamheten driver rektor pedagogiska diskussioner, verkar för samhörighet och samsyn i kollegiet och pekar ut men också ser till att den övergripande inriktningen för arbetet omsätts i praktisk handling i varje lärares undervisning.

Ytterligare en nödvändig förutsättning för framgång är skolans organisation. Organisationen måste sätta det pedagogiska uppdraget i fokus och utformas för att detta ska hanteras så effektivt och ändamålsenligt som möjligt.

FRITIDSHEMMEN

Fritidshem ska inrymmas på skolorna. På F-3-skolorna är det fler elever som har behov av fritidshem än på 4-6-skolorna. Utredningen föreslår att fritidshemmen följer elevernas skolplacering.

I Anderstorp är en större andel av eleverna i F-3 inskrivna på fritidshemmen än i kommunen i övrigt. Hösten 2017 var 258 barn i F-3 inskrivna på fritidshemmen i Anderstorp. Bland eleverna i 4-6 har Anderstorp däremot en lägre inskrivningsgrad och endast 13 elever var inskrivna på fritidshem. Andelen elever i årskurs 4-6 som har placering på fritidshem är dessutom lägre i kommunen som helhet än i riket (12,2 % mot 21,5 % 2016). Möjligheten att anpassa fritidshemmets utbud efter den äldre elevgruppens behov kan bättre tillgodoses. Samverkan med föreningsliv och musikskola och möjlighet till läsläsning ska prövas.

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

Kommunikationsstrategierna är viktiga och kommer att bearbetas. Barn- och utbildningsförvaltningen äger kommunikationsfrågan.

Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit del av såväl personalens som vårdnadshavares synpunkter på styrkor och svagheter i det förslag som tagits fram. Dessa synpunkter och eventuellt andra förslag har bearbetats.

INFORMATIONSMÖTE OCH DISKUSSIONSMÖTE MED PERSONAL

Den 16 januari 2018 hölls ett informationsmöte med berörda pedagoger inom förskoleklass, fritidshem och grundskola.

Två tisdagseftermiddagar i januari och februari träffades personal på Anderstorps två F-6-skolor och diskuterade uppdraget från nämnden. Det som bland annat lyftes fram vid diskussionerna om en eventuell omorganisation var minskad segregation, en bättre språkutvecklande miljö, att eleverna får större kamratkrets, större möjligheter att det finns lärare med rätt kompetens, bättre möjligheter till kollegialt samarbete, jämnare resursfördelning och att utbildningen blir mer likvärdig. Även avstånden till skolan, byte av skola, fritidshemsplaceringen, stadiövergångarna, elever med diagnoser samt personalens inställning till omorganisationen diskuterades.

Sammanställning av synpunkterna finns i bilaga 1.

INFORMATIONS- OCH BRUKARDIALOG FÖR VÅRDNADSHAVARE

Informations- och brukardialoger genomfördes 6 och 7 februari 2018 för vårdnadshavare i Anderstorps tätort. Möjlighet att ställa frågor och framföra synpunkter fanns, både direkt, via e-post och via synpunktshanteringen på kommunens webbplats.

BARNKONSEKVENSANALYS

På vilket sätt, direkt eller indirekt, berörs barn och unga av omorganisationen?

Förslaget innebär att alla barn från förskoleklass till årskurs 6 på Ekenskolan och Töråsskolan berörs av omorganisationen. Ungefär hälften av alla barn som tillhör Anderstorps skolor kommer att få byta skola vid en omorganisation.

I Gislaveds kommun pågår ett fortlöpande arbete med att skapa säkra gång- och cykelvägar. Detta kommer att fortgå med hänsyn till förslaget till ny skolorganisation.

Vi har satt barns och ungdomars bästa i främsta rummet

På vilket sätt har det gjorts?

När utredningen påbörjades har lärare och fritidspedagoger diskuterat utifrån ett elevperspektiv. Man har sett på både fördelar och nackdelar utifrån ett elevperspektiv.

Föräldrar har fått information om omorganisationen och getts möjligheter att lämna synpunkter utifrån sin syn för barnets bästa.

Vi har tagit hänsyn till barns och ungdomars hälsa, utvecklingsbehov och säkerhet

På vilket sätt har det gjorts?

Omorganisationen förväntas att ge varje barn större utvecklingsmöjligheter och ökad måluppfyllelse i skolan.

Vi har tagit hänsyn till de funktionshindrade barnens och ungdomarnas behov

På vilket sätt har det gjorts?

Alla skolor ska vara tillgängliga för alla oavsett funktionsvariation.

Kunde barns och ungas egna åsikter tas tillvara?

Barnen har inte getts möjlighet att i organiserad form ge sina synpunkter under utredningen. Vid ett beslut om omorganisation får barnen möjlighet att framföra åsikter och synpunkter i en process under 2019/2020. Barnen ska ges möjligheter att delta i beslutsfattande processer på skolorna där det är möjligt.

DISKUSSION OCH SLUTSATS

Den nya skollagen 2010 och nya läroplanen 2011 samt förändringen av lärarutbildningen fr.o.m. 2011 skärper kraven på såväl lärares behörighet som ansvar för betygssättning. Fr.o.m. 2015 får bara en legitimerad lärare sätta betyg, vilket eleverna får första gången höstterminen i årskurs 6. Enligt skollagen ska en behörig för ämnet och legitimerad lärare ha ansvaret för undervisningen. Genom legitimeringskravet har lärarna fått ett beslut om vilka årskurser och ämnen de har behörighet att undervisa i. Skolverket utfärdar legitimationen efter ansökan av respektive lärare.

Fr.o.m. 1 juli 2018 förändras Skollagen så att grundskolans nio årskurser indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Timplanen kommer även att bli stadiindelad från höstterminen 2018. Detta innebär bl.a. att timmar inte kan flyttas mellan stadierna. Språkval, som blir obligatoriskt i årskurs 6 från höstterminen 2018, underlättas om elever i årskurs 6 finns vid samma enhet.

Den tidigare lärarutbildningen (från 90-talet fram till 2011) utbildade 1-7-lärare och 4-9-lärare. Den nya lärarutbildningen utbildar F-3-lärare, 4-6-lärare och ämneslärare med inriktning på högstadiet och gymnasiet. Oberoende av vilka årskurser en skola består av, F-3, F-6, F-9 eller 4-9 så kommer lärargrupperna samarbeta alltmer i stadienivåerna; låg-, mellan- och högstadium. Även om det finns lärare med en stor bredd kräver den nya läroplanen en ökad specialistkunskap inom de olika ämnesområdena, alltifrån de absolut grundläggande kunskaperna i att lära sig läsa, skriva och räkna till en fördjupad ämneskunskap som ökar alltmer från årskurs 4. Det kommer alltså att vara allt färre lärare som har behörighet och en bredd att undervisa exempelvis från årskurs 1 till årskurs 6. Det är också en av orsakerna till att det inom de allra flesta F-6-skolor redan idag finns en klar uppdelning som innebär att årskurs 4 får nya klasslärare och att de flesta lärare i dessa skolor undervisar i årskurs 1-3 eller 4-6. Inom 4-6 har också ämnesuppdelningen ökat, det vill säga eleverna har ofta fler lärare än sin klasslärare.

Styrdokumentet och behörighetskraven påverkar hur man bör organisera skolorna men det är inte ett krav att skolorna ska organiseras i samma årskursindelningar som läroplanens kursplanindelning, utan kommunen väljer hur skolan ska organiseras. Däremot är det viktigt att den organiseras på ett sådant sätt att de nationella styrdokumentens krav kan uppfyllas, inklusive de nya kraven på lärares

ämnesbehörighet. I grundskolans och grundsärskolans läroplan delas det centrala innehållet och kunskapskraven upp i årskurs F-3, 4-6 och 7-9. Om skolorna kan anpassas till respektive årskursblock kan en optimal lärmiljö skapas. Fler lärare med samma skolårsinriktning ger ökade förutsättningar för tillgång till kompetens.

Forskningsrapporter visar att resultaten påverkas mycket av att den svenska skolan har blivit mer uppdelad i elevsammansättning. Fenomenet kan även ses i liknande rapporter internationellt. I Gislaveds kommun beror detta framförallt på att grupper av hushåll med olika bakgrund och förutsättningar bor geografiskt åtskilda från varandra. Forskning visar även att heterogena skolor, de skolor som har en mer varierad sammansättning av elever har bättre skolresultat.

Det är en utmaning att bryta utvecklingen mot en ökad segregation inom skolan. Integration är inte enbart en skolfråga eller en invandringsfråga, det är en samhällsfråga. Oberoende av detta har skolhuvudmannen ett ansvar att på olika sätt skapa en likvärdig utbildning. Integration fordrar möten och möten behöver mötesplatser. Målsättningen är att skolorna i Gislaveds kommun ska vara en mötesplats för mångfalden. I rätten till en likvärdig utbildning ligger även ett för skolan kompensatoriskt uppdrag. Det innebär att skolan ska ta hänsyn till barns och elevers olika behov samt att skolan uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen”.

Det är kommunens ansvar att skapa en likvärdig skola för alla barn i Gislaveds kommun oberoende av barnens bakgrundsförhållanden. Ett bra kunskapsresultat för alla barn kommer att stärka hela Gislaveds kommun och lägger grunden för ett socialt hållbart samhälle.

För att minska segregationen i skolan föreslår regeringen att huvudmännen för förskoleklassen, grundskolan och gymnasieskolan aktivt ska verka för en allsidig social sammansättning av elever på sina skolenheter. Rektor ska i sin tur inom givna ramar ha ett ansvar för att verka för en allsidig social sammansättning av undervisningsgrupper.

Resultat från såväl svensk som internationell forskning visar att betydelsen av socioekonomisk bakgrund är betydligt starkare på skolnivå än på individnivå. Ju mer homogen elevsammansättningen är desto starkare blir effekten av social bakgrund. Forskningen har identifierat faktorer som uppstår på skolnivå och klassrumsnivå i form av kamrateffekter och lärarförväntningar som har starka samband med elevernas resultat. Det finns även forskning som tyder på att kamrateffekter och lärarförväntningar förstärker varandra och så kallade sammansättningseffekter uppstår. (Skolverket 2009. Vad påverkar resultaten i svensk grundskola? Kunskapsöversikt om betydelsen av olika faktorer.) Utredningen utgår ifrån att de forskningsrapporter som bl.a. Skolverket hänvisar till är validerade.

Integrationsarbetet står i nära relation till skolväsendets värdegrundsuppdrag. Förskolan har som mål att sträva efter att varje barn utvecklar en ”förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning”. Liknande formuleringar återfinns i grundskolans läroplan, som bland annat framhåller som mål att varje elev ”kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen”. Det paradoxala i relation till ovan nämnda mål är att det svenska skolväsendet blir allt mer segregerat, något som belysts av Skolverket i forskningsrapporten ”Vad påverkar resultaten i svensk grundskola?” (Skolverket 2009). Enligt Skolverket har elever med utländsk bakgrund som är födda i Sverige ett något lägre betygsresultat än elever med svensk bakgrund, även om skillnaderna minskat under perioden 1998-2011. Däremot har betydelsen av att vara utlandsfödd ökat. Dessutom har föräldrarnas utbildningsnivå mycket stor betydelse. Lägst andel behöriga till gymnasiets yrkesprogram finns bland gruppen elever som invandrat efter ordinarie skolstart och elever vars föräldrar har låg utbildningsbakgrund.

Resursfördelning sker idag efter vissa socioekonomiska faktorer. I fördelningen av resurser till grundskolorna delas 85 % av pedagogtjänsterna ut som en rak nyckel, dvs. samma resurs per inskriven elev. 15 % av den totala budgeten för pedagoger fördelas efter bland annat bakgrundsfaktorer som föräldrars utbildning och utrikes födda elever. Utöver detta nyttjas statliga bidrag för att öka undervisningstiden i svenska för nyanlända, lovskolor, läxhjälp m.m.

BILAGA I

TANKAR OCH FUNDERINGAR FRÅN MÖTE MED SKOLPERSONAL PÅ EKENSKOLAN OCH TÖRÅSKOLAN

Pedagogisk organisation

- Positivt ur pedagogisk synpunkt, bra med låg och mellan
- Positivt man kan använda varandras kompetens, dela erfarenheter m.m.
- Positivt att barn i samma ålder umgås
- Negativt att 3:or blir störst vilket de inte är mogna för
- Negativt att gemensamhetsdagen försvinner med det spektret
- Negativt att de äldre barnen försvinner och att fritidshem för de äldre barnen kanske inte kommer finnas alls
- Anderstorp är lite för litet för denna omorganisation.
- Viktigt att resurs följer hela barnets dag.
- Hur ska utformningen av fritids se ut F-1, 2-3, 4-6 (öppen verksamhet?) morgonfritids?
- Det är viktigt med kontinuitet i ledarskapet. Det ger en bättre pedagogisk verksamhet.
- Kollegialt lärande, man lär av varandra
- Kan delge varandra
- Komma vidare i sina tankar
- Kollegialt lärande kan ske över skolorna. Ex en gång per månad på PK-tid.
- Man tappar den röda tråden mellan låg- och mellanstadiet
- Tråkigt att tappa temadagar mellan åldrar 6-12
- Blir ett stort steg att både byta lärare och skola. Särskilt för elever med särskilda behov
- Om det blir en omorganisation är det viktigt att allt är väl förberett inför starten. Klasser och lärare måste vara klart och att material och annat är flyttat i god tid för att vi inte ska missa viktig pedagogisk tid.
- Lättare att skapa jämna klasser.
- Klimatet bland eleverna kan bli annorlunda. Förmodligen blir en ren lågstadieskola en lugnare miljö för de yngre barnen.
- Samma stadiet ger möjlighet till en större materialsamling.
- Förutsättning för kollegiala pedagogiska samtal.
- Bra med fler paralleller. En fördel att kunna arbeta i arbetslag. Fördela arbetsbördan.
- Att kunna flytta elever lättare mellan klasser i samma årskurs.
- Det kan vara bra med blandning mellan äldre och yngre barn. De yngre barnen blir tryggare i samhället när de möter alla åldrar. T.ex. genom att genomföra aktiviteter som Gemensamhetsdagar.
- En renodlad mellanstadieskola kan få ett tuffare klimat.
- Det kan bli ett stort steg för vissa eleverna att byta stadiet. Vi får fler och fler barn i våra verksamheter som är beroende av trygghet och struktur.
- Blir personalen fast på en enhet eller kan man flytta med sin klass mellan stadierna? Eller någon annan personalkategori.

- En viss risk finns att de utlandsfödda eleverna när de blir fler i samma ålder grupperar sig mer. Då är det viktigt att få till en bra fysisk planering.
- Risk att vi inte ser den röda tråden uppåt.
- Om f-3 hamnar på Töråsskolan blir det bättre förutsättningar för kollegialt arbete och uppdelning av ämnena sparar tid för pedagogerna när det finns fler paralleller.
- Förhoppningsvis mindre klasser. Runt 4 klasser per årskull.
- Vi tror att det pedagogiska får en stor vinst, så som:
 - Vi hjälper varandra
 - Vi samplanerar, vilken gör att vi inte behöver uppfinna hjulet själva varje gång
 - Undervisningen blir likvärdig och kraven i matrisen blir lika, eleverna erbjuds samma grund inför år 7.
 - Eleverna erbjuds fler kompisar, oberoende av vart de bor.
 - Som lärare behöver man inte byta arbetsplats, utan är kvar i samma byggnad.
 - Arbetslaget träffar du varje dag.
 - Konferenstiden blir mer riktad mot det stadiet som berör dig 4-6 eller F-3, då man i bland har olika regler eller information som inte berör alla.
 - Resurserna kan hjälpas åt mer och utbyta tankar, idéer och få hjälp av varandra i berörda stadier.
 - Stor material vinst, böcker, NO-lådor
 - Vi tror på fler behöriga och färre uppsägningar, mycket för att man slipper byta arbetsplats och splittras i arbetslaget.
 - Som lärare är det lättare att få undervisa i de ämnen man vill, inte måste för att du är klasslärare.
 - Syskon kan må bra av att få större yta och även fler att vara på, kan förhindra bråk.
- Barn med särskilda behov leker gärna med yngre barn.
- Viktigt att man får med sin resurs för trygghet mellan år 3 och 4
- Hur tänker de om specialpedagoger och vad blir specialpedagogernas uppgifter?
- Blir det uppdelat F-3 och 4-6? Man tappar då den "röda tråden" med eleverna och önskan är att man får följa upp eleverna hela vägen från F-6.
- Spec.ped. ser en vinning i att man får följa eleverna från skolstart upp till år 6. Risken med ett hopp mellan dessa stadier är att eleverna får "börja om" eller att de hamnar mellan stolarna.
- Ser vinst genom att det blir större arbetslag som kan samarbeta inom varje ämne och årskurs. Ser fördelar med bättre planering genom större arbetslag.
- Kan se både nackdelar & fördelar att man som elev ska byta skola efter åk 4 istället för åk 6. Vi har flera elever som har väldigt svårt med byten och byta skolan fler gånger påverkar barnet negativt.
- Ser svårigheter att få ihop scheman. Framförallt med de praktiska ämnena. Hur ska detta organiseras?
- Kan bli svårt att få behörig personal till mellanstadiet.
- 4,5,6 på Eken samlat och nära högstadiet då år 6 har timmar i bild och hemkunskap där.
- Nära samarbete med högstadiet - kontinuitet.
- 4,5,6 på Eken smidig övergång till högstadiet. Nära biblioteket.
- De yngre eleverna kan ha gemensam slöjdsal med fritids, även år 4,5,6 arbeta mer tillsammans med år 9.

Utredning Förändrad skolorganisation i Anderstorp

- Om man förlägger år 4,5,6 på Törås tar man tillvara de fina slöjdsalar och sporthall som finns idag. Inget fritids på Törås. Då räcker ev. Köket och matsal till som det är idag.
- Eleverna i 4-6 har fler slöjd- och idrottstimmar än F- 3.
- Idag får inte Ekenskolans åk 4 gå till Törås så man kan inte använda dessa fina salar för år 4,5,6 om de hamnar på Eken.
- Det är ingen självklarhet att ett kollegialt arbete blir bättre bara för att man är fler som ”kan” samarbeta.
- De naturliga gemensamhetsdagarna där yngre och äldre elever träffas kommer inte att finnas.
- Eleverna kommer inte att träffa de lärare som de ska ha sedan. Är en styrka i stadieövergången nu.
- Utredningen måste visa hur många barn som är inskrivna på fritids. Det är hög inskrivningsgrad på fritidshemmen.
- Det är få barn inskrivna på fritids i åldergruppen 4-6. Finns det underlag så man klarar en öppning och stängning??
- Fördel med 4-6: Ett lyft att gå från lågstadiet till mellanstadiet.
- Nackdel med 4-6 och F-3: Långa avstånd
- Att man ska utvärdera Gislaved innan man gör något annat.
- Låta både Eken och Törås vara som de är, dvs. F-6 skolor och gällande Törås utvärdera paviljongerna.

Lokaler

- Ändamålsenliga lokaler behövs.
- Det måste finnas lokaler för fritidshemmen som är ändamålsenliga för den verksamheten, alltså inget klassrum. Barnen behöver byta miljö.
- Hur blir det med matsal och slöjdlokaler?
- Vad blir det för tidsplan? Beslut, upphandling m.m.
- Lokalerna - vi är oroliga över att skola-fritids får dela alla lokaler (fritids behöver egna hemvister anpassade för verksamheten och antal barn.)
- Fritidslokalerna kan användas som grupprum och till samverkan under skoltid.
- Viktigt att ta till sig ny forskning innan man tittar på pedagogisk verksamhet och lokalernas utformning.
- Grupper!? Man måste titta på lokalerna....Hur många barn sammanlagt F-1?
- Inte pedagogiskt försvarbart att ha storfritids med många barn.
- OM F-3 ska vara på Törås hur blir skolgården / utemiljön på Törås? 310 elever
- OM F-3 förläggs på Eken blir det färre barn än nuläget som ska samsas om skolgård.
- Borde krävas en mindre ombyggnation än om F-3 förläggs på Törås.
- Matsal - Fler barn ska äta under en kort tid, frukost, lunch och mellanmål.
- Idrottshallen på Törås ska kunna ta emot 12 klasser + samverkansgrupper...
- 4-6, endast 9 grupper.
- Hur många elever blir det på fritids F-3 och 4-6?
- Vi tror på öppen fritidsverksamhet 4-6. Vi tycker ”klubbverksamheten” fritidsgård är ett bra alternativ för de äldre barnen med en verksamhet som tilltalar den åldersgruppen.
- Ska förskolan verkligen vara kvar på Törås om F-3 alternativet blir verklighet?
- Använd förskolans lokaler också. Bra fritidshemslokaler.

Utredning Förändrad skolorganisation i Anderstorp

- För att kunna bedriva en lärande verksamhet i förskoleklass med en lekande inläring krävs ett stort rum och flera smårum. Får vi ett klassrum så slutar alla pedagoger i f-klasserna!
- Arbetsrum för f-klasslärare som ej delas med fritidspedagoger. Vi stör varandras planeringstider väldigt mycket när vi delar.
- Vi behöver utrymme till förvaring av lärandematerial, som ej kan vara kvar i lokalerna om fritids använder dem på eftermiddagen.
- Töråsskolan till förskolan (En underbar utemiljö för små barn.) Ekenskolan till F-3. C-byggnaden till 4-6 (då har år 6 nära till språkvalen).
- Det blir trång utemiljö även om den är fin på Törås. Bättre och större för eleverna på Ekenskolan.
- Kök och matsal räcker inte till på Törås. Alla frukost och mellanmålsbarn.
- En sammanslagning av alla F-3 är positivt. Vi kan delge varandra och samarbeta mer, men lägg skolorna i samma område.
- För ett bra kollegialt lärande måste det finnas bra arbetsrum med personlig arbetsplats.
- Lång tid till förberedelse inför en förändring.
- Skolgårdarna blir för små för så många elever.
- Parkeringar kommer att bli för små.
- Övervakning på Törås kräver hiss.
- Ekenskolan är utformad på ett bra sätt för de yngre eleverna. (Förskoleklass) det finns mindre rum för olika aktiviteter.
- Tanken att ha fritids i gamla c-huset är en god tanke. Positivt att eleverna byter miljö på eftermiddagen. Förutsättning för detta är att Ekenskolan blir en F-3 skola.
- Ombyggnad av matsal och kök?
- Hur ska det fungera under ombyggnaden?
- Arbetsplatser till personal?
- Var ska fritids för f-3 ligga?
- Kommer sporthallen räcka till?
- Förflyttning till Ekenskolan för f-1 barn? Om nu flugsnapparens och bofinkens fritidshem ska vara kvar på Ekenskolan.
- Slöjdsalarna på Åsen kommer inte räcka till.
- Ska det byggas ny slöjdsal föreslås kombinerad slöjdsal
- Problematik med idrottslektioner och slöjd, framförallt att få det att funka med lokaler. Åk 4-6 mer idrottslektioner och slöjd. Det är trångt för att ha idrott på Ekenskolan eftersom lokalen redan delas av Åsensskolan.
- Matsituationen? Hur är det tänkt där? Lokalmässigt? C-byggnaden bra för år 4,5,6.
- Fel att lägga förskola i C - byggnaden - dålig utemiljö för de små.
- Utöka sporthall, musik, bild hemkunskap och slöjdsalar.
- Slöjdsalen på 7-9 räcker inte till.
- Området önskar en stor samlingslokal.
- Personalutrymmen måste anpassas efter antal personal.
- Parkeringarna räcker inte till varken på Eken eller Törås som det är nu. Törås parkering väldigt liten.
- Matsalen på Törås är för liten. Både för skolan och för fritids.

Utredning Förändrad skolorganisation i Anderstorp

- Kökets kapacitet på Törås är inte avpassat till så många elever som det skulle bli vid en F-3 skola där.
- Idrottsalarna i sporthallen. Räcker salarna till om man gör mellanstadium på Eken?
- Viktigt att det blir arbetsplatser till personalen.
- Måste finnas utrymme att förvara material ämnesvis.
- Det behövs fler grupprum än det finns nu.
- Vi har äntligen fått till ett skolbibliotek som fungerar på Ekenskolan. Närhet till ett bibliotek är ett måste. Töråsskolan har inte ett bibliotek som fungerar för så många elever om det blir i en F-3 skola.
- Hur blir det med frukost och mellanmål? Hur blir det med kökets tjänster??
- Hur ska eleverna få plats i matsalen?
- Kökets kapacitet på Eken räcker.
- Finns inte utrymme för vagnar om man ska skicka mat.
- Köket och matsalen på Törås har inte kapacitet för fler elever än de har nu.

BILAGA 2

TANKAR OCH FUNDERINGAR FRÅN BRUKARDIALOG

2018-02-06

- Hur blir det med klasserna, kommer de att delas?
- Vill att vi gör f-3 på Törås och 4-6 på Eken, då blir det ett naturligt flöde i samhället. Tror det kommer att bli bra med en lågstadieskola och en mellanstadieskola.
- Skriv gärna mer information på kommunens webbsida. Det var bra att läsa projektledarens sida när skolomorganisationen gjordes i Gislaved och Smålandsstenar.
- Kan man göra Törås förskola och skola till enbart skola?
- Bygg lite större än vad som behövs just nu. Tänk att Anderstorp kommer att växa.
- Kan man använda C-huset till skollokal?

2018-02-07

- Transporter, hur blir det med dem?
- Cykelvägar?
- Hur tänker vi om särskolan?
- Lokaler, svårt att veta vad som är bäst, när man inte vet hur det ser ut.
- Utveckla Prästgården till förskola.
- Bra att förskolorna är med.
- Tror på olika stadier.
- Fritidsmiljön är stökig, därför vill barnen sluta på fritids så tidigt.
- Poäng att byta miljö när man går till fritids när barnen blir lite äldre.
- Fördel att vi tänker helheten, från förskola-grundskola!
- Mer tid för skolsköterskan?

Inkomna synpunkter

- Tänk på att inte ta mer av grönområdena runt skolorna då ni ska bygga om. Bygg hellre på höjden.
- Ha kapprum för F-3 som ger möjlighet att sätta sig på golvet och dra på överdragskläder för en (kanske två) klasser samtidigt.
- Behåll tillagande kök på både F-3 och 4-6.
- Gör grupprum och/eller smårum i anslutning till klassrummen för barn med särskilda behov så de har möjlighet att gå ifrån klassen och arbeta ostört.
- Ge möjlighet till ståbord i klassrummen
- Ha allas arbetsmiljö i fokus vid byggplaneringen